

Beantwoording technische/verhelderende vragen – Inwonersparticipatie

Geachte heer Van Bokhoven en heer Van Zeeland,

Dank voor uw schriftelijke vragen naar aanleiding van de commissievergadering SAZ van 2 juni 2026 inzake inwonersparticipatie. Hieronder treft u de beantwoording aan.

Vraag 1.

Wat is het moment voorafgaand aan de beleidsontwikkeling, hoe herkenbaar is dit voor de raad?

Met “voorafgaand aan de beleidsontwikkeling” wordt bedoeld het moment waarop het college voornemens is om een beleidsproces op te starten waarvoor uiteindelijk besluitvorming door de raad nodig is. Dit betreft dus de startfase van een beleidsvraagstuk, waarin nog ruimte bestaat om de participatie zorgvuldig vorm te geven.

Het uitgangspunt van het voorstel is dat de raad in een vroeg stadium kaders stelt voor de wijze waarop inwonersparticipatie plaatsvindt. Daarmee krijgt de raad invloed op vragen zoals:

- het doel van de participatie;
- welke doelgroepen worden betrokken;
- de mate van invloed van inwoners;
- de participatievormen die worden ingezet;
- de wijze waarop terugkoppeling plaatsvindt.

Voor de raad is dit herkenbaar doordat het college bij de start van een beleidsproces expliciet een participatievoorstel of startnotitie aan de raad voorlegt.

Vraag 2.

Is het een haalbare en verstandige keuze om de spelregels voor participatie voorafgaand aan de beleidsontwikkeling vast te stellen?

Ja, dit wordt als een haalbare en verstandige keuze beschouwd, mits dit proportioneel en praktisch wordt toegepast.

Juist in een vroeg stadium kan de raad richting geven aan het participatieproces. Daarmee wordt voorkomen dat participatie pas plaatsvindt wanneer beleidskeuzes feitelijk al grotendeels zijn gemaakt. Het vooraf vaststellen van spelregels draagt bij aan transparantie, duidelijkheid richting inwoners en een zorgvuldig besluitvormingsproces.

Daarbij betekent dit niet dat alle inhoudelijke beleidskeuzes reeds vaststaan. Het gaat primair om het bepalen van het proces en de participatiekaders. Gedurende de beleidsontwikkeling kan de participatieaanpak, indien nodig, nader worden geconcretiseerd of aangepast aan de aard en impact van het betreffende beleidsissue.

Vraag 3.

Kan er ook een standaard participatieprocedure met spelregels worden ontworpen die past bij de evaluatieprocedure?

Ja, dat is mogelijk en ligt ook in de lijn van het voorstel.

Het hanteren van een standaard werkwijze kan bijdragen aan:

- herkenbaarheid;
- rechtsgelijkheid;
- efficiëntie;
- transparantie richting inwoners en raad.

Een dergelijke standaardprocedure kan bestaan uit vaste onderdelen, zoals:

- doel van participatie;
- participatieniveau;
- communicatie en terugkoppeling;
- verslaglegging;
- evaluatiemomenten.

Afhankelijk van het specifieke beleidsissue kan deze basisprocedure vervolgens worden aangevuld of aangepast. Daarmee ontstaat enerzijds uniformiteit en anderzijds voldoende maatwerk.

Vraag 4.

Geldt de participatieprocedure zonder enige beperking voor elk beleidsissue en elke wijziging van beleid?

Nee, participatie is niet in alle gevallen in dezelfde mate of op dezelfde wijze verplicht of passend.

De aard, omvang en maatschappelijke impact van een beleidsissue bepalen welke vorm van participatie passend is. Kleine beleidswijzigingen, technische aanpassingen of wettelijk sterk gebonden besluiten vragen doorgaans om een beperktere participatieaanpak dan omvangrijke beleidsontwikkelingen met grote maatschappelijke gevolgen.

Het uitgangspunt is daarom proportionaliteit en maatwerk. Per beleidsissue wordt beoordeeld:

- of participatie wordt toegepast;
- welk participatieniveau passend is;
- welke doelgroepen worden betrokken;
- welke procedure het meest geschikt is.

Hierbij blijft het van belang dat de raad vooraf kaders kan stellen voor het participatieproces bij beleidsvraagstukken die aan de raad worden voorgelegd.

